

ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

ISSN 2663-0265 (print) ISSN 2663-0273 (online)

Journal home page: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP>

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Анатолій Романович ЗЕЛЕНЕНКО

Аспірант кафедри філософії,
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара,
пр. Гагаріна 72, Дніпро, 49010, Україна

E-mail: zelenenko.1999@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-0420-0188>

УДК 130.2:32.019.51

СУЧАСНЕ МАС-МЕДІА ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФОРМУВАННЯ МІФІВ

Анотація

Received 20 January 2024; revised 15 February 2024; accepted 20 February 2024

DOI: 10.15421/352403

В даній статті було проведено аналіз теми сучасних міфів притаманних західному суспільству двадцять першого сторіччя, їх варіативності та їх способи впливу на свідомість індивіду та мас. Зазначено особливості цих міфів, які суттєво відрізняють їх від класичних давніх міфів, що були актуальні для часів античного періоду.

Данна робота розроблена з використанням принципів і методів функціоналізму з метою відображення специфіки сучасних міфів як невід'ємної складової соціального життя суспільства. Аналізуючи функціональні аспекти міфів, робота показує інструментальну сутність сучасних міфів у різноманітності їх вимірів в соціальному просторі. Також робота включає в себе надбання філософських принципів екзистенціалізму та тлумачення суб'єкта і його особливостей через принципи даної методології філософії

Робота демонструє різноманіття середовищ утворення міфологем в соціальному просторі, Показано, як в сучасних індустріях використовуються методики психологічного впливу, звертаючи уваги на міфологеми, які використовують задля формування в індивіда специфічного погляду на споживання.

У статті надано визначення міфу в просторі сучасного суспільного життя, як інструмента світоглядного плану, спрямований на формування світогляду індивідів, формування їх сприйняття самих себе через призму комплексних світоглядних систем з урахуванням міфологем, які в свою чергу представляють собою викривлення інформації про середовище існування індивіда.

Висновки, які пропонуються в роботі, полягають у виокремленні окремого міфологічного прошарку у сприйнятті сучасного індивіда в межах західного світу. Цей прошарок визначається як продукт функціоналістичного впливу середовища на індивіда, формуючи в нього особливий світоглядний пласт, з яким індивід взаємодіє на свій манер. В статті пропонується розглядати цей світоглядний пласт, як окрему цілісну сферу світогляду індивіда, як варту окремого розгляду з перспективи філософського чи культурологічного дослідження.

Ключові слова: *міф, індивід, суспільство, сприйняття, ідентичність.*

MODERN MASS MEDIA AS AN ENVIRONMENT FOR MYTH FORMATION

Abstract

In this article, an analysis of the topic of modern myths inherent in the Western society of the twenty-first century, their variability and their ways of influencing the consciousness of the individual and the masses was carried out. The peculiarities of these myths are indicated, which significantly distinguish them from the classical ancient myths that were relevant for the times of the ancient period.

This work was developed using the principles and methods of functionalism in order to reflect the specifics of modern myths as an integral component of the social life of society. Analyzing the functional aspects of myths, the work shows the instrumental essence of modern myths in the diversity of their dimensions in the social space. Also, the work includes the acquisition of philosophical principles of existentialism and the interpretation of the subject and its features through the principles of the given methodology of philosophy.

The work demonstrates the variety of environments for the formation of mythologems in the social

space. It is shown how methods of psychological influence are used in modern industries, paying attention to mythologems that are used to form a specific view of consumption in an individual.

The article provides a definition of myth in the space of modern social life as a worldview plan tool, aimed at shaping the worldview of individuals, shaping their perception of themselves through the prism of complex worldview systems, taking into account mythologists, which in turn represent a distortion of information about the individual's environment.

The conclusions offered in the work consist in highlighting a separate mythological layer in the perception of the modern individual within the Western world. This layer is defined as a product of the functionalist influence of the environment on the individual, forming a special worldview layer in him, with which the individual interacts in his own way. The article proposes to consider this worldview layer as a separate integral sphere of an individual's worldview, as worthy of separate consideration from the perspective of philosophical or cultural research.

Key words: *myth, individual, society, perception, identity.*

Постановка проблеми.

Міфологія, як спосіб сприйняття людьми навколишньої дійсності є одним із найдавніших феноменів у історії людської культури. Вона включає в себе системи символів, переказів вірувань та писемні артефакти, що слугували засобом для побудови світоглядного розуміння світу на ранніх етапах розвитку культур та цивілізацій.

За своїм визначенням міф є багатограним явищем до якого додаються нові виміри з плином епох. В класичному сенсі міф уявляє собою традиційну розповідь з вмістом символічного аспекту який в свою чергу транслює глибині переконання, вірування і цінності різноманітних груп людей зі спільним культурним середовищем. В свою чергу міфи і міфологічні сюжети є складовою ідентичності людей, на яких ті оказали вплив. Таким чином, міф вплутається в психологію індивіда та його світобачення [Монго 1950: 115-132].

Міф можна зазначити, як динамічне поняття, яке переживає постійні зміни в собі, в сучасному контексті міф можна розглядати, як специфічний вид нарративу чи образно-символічної конструкції. Міф в таких умовах переходить за свої традиційні кордони і знаходить новий вимір впливу на культуру. Це може бути проявлено через медіа, кіно чи інші прояви популярної культури, автори популярних творів можуть використовувати міфологічні образи чи символи задля трансляції певного ставлення до актуальних явищ сучасності.

Сучасні міфи можуть являти собою, як нарративи про технологічний прогрес, утворювати нарративи про соціальні явища і відобража-

ти соціально-культурні тенденції свого часу, які в свою чергу є проблемними для дослідників нашого часу [Kittelsohn 1998].

Ще з часів античної Греції, філософія мала взаємодію з міфами та міфологічними системами загалом. Платон Являє собою відмінний приклад серед філософів, які є авторами філософських міфів, що приймають різноманітні форми виразу, будь-то філософська притча відома під назвою Міф про печеру, де відображено сюжет про становлення людини, яка стала на шлях пізнання з виміру заточення темряви незнання чи утопічна концепція ідеального полісу, яка є відправною певно є одним першим повноцінних прикладів утопічного сприйняття суспільства і держави в цілому [Partenie 2009].

Міфи є темою, яку філософи досліджували та осмислювали на протязі сторічч і філософія, як галузь знання має в своєму доступі, як і класичні джерела для вивчення міфів, такі як твори Гесіода чи Гомера, а також великі систематизуючи праці та підходи до осмислення теми міфів, як давніх так і сучасних.

Міфологічні системи були предметом досліджень наступних таких відомих для філософії постатей, як Карл Юнг, який зробив свій внесок у розуміння міфів, як символічного простору. Йоганн Готфрід Гердер, що був дослідником естетики міфу та того як міфи можуть бути в ролі засобом для розвитку моральних якостей людини. Також слід зазначити Фрідріха Ніцше, як дослідника міфів в розрізі формування моралі та суспільства в цілому зі своєю власною специфікою тлумачення цих явищ.

Міфи сучасності також являють собою предмет розгляду для філософів сьогодення. Серед цих мислителів можна зазначити Жана Бодрійяра, який присвятив свої дослідження теми формування міфів в сучасному суспільстві та міфологічного виміру суспільства споживання. Джинджер Бенджамін, що причетний до вивчення взаємодії технології, медіа та культурних образів в питаннях формування сучасних міфів та ідентичності. Славою Жижек – дослідник ролі культурних міфів та їх взаємодію з ідеологіями в сучасному світі.

Мета дослідження – акумуляція накопичених знань про сучасні міфи за допомогою філософського та культурологічного знання за принципами функціоналізму для демонстрації цілісної картини того, які фактори формують міфічне сприйняття індивідів в сучасному західному світі. Аналіз сучасного індивіда в контексті філософії екзистенціалізму призначений для розкриття картини світосприйняття людини, яка існує в умовах сучасної популярної культури та використання сучасних медіа-технологій.

Виклад основного матеріалу.

Сучасна західна цивілізація, навіть при раціональному спрямуванні в різноманітних наукових галузях, не втратила схильності звертатись до міфів, переосмислювати, вірити чи навіть утворювати нові форми міфів та нові шляхи для їх утворень. Медіа технології стали середовищем для формування для формування нових міфів та їх поширення серед людей.

Цей новоутворений міфологічний простір став предметом інтересів для дослідження різноманітних філософів. З метою осмислення сучасних вимірів міфів було утворено багато концепцій, які отримали свою частку уваги. Жан Бодрійяр був одним з найвідоміших філософів у питаннях осмислення сучасної міфології як виокремлену складову сприйняття дійсності для сучасного індивіда. Для Бодрійяра суспільство розглядається як система, де яскраво виражено домінують масові медіа технології, реклама та комерційні цінності. Сучасне суспільство для нього визначається, як суспільство споживання, де складові міфів і символів стають частиною

світоглядної системи, що має змогу визначати індивідуальні і суспільні ідентичності [Baudrillard 2008].

Виміром сучасних міфів для Бодрійяра є те що викривляє сприйняття дійсності індивіда і надає йому взамін її сурогати, вони виникають через вплив масових медіа, рекламних стратегій та інший форм індустріального виробництва. У такому розумінні соціальні міфи отримують визначення, як ідеї, що сприймаються за істину, але, водночас, вони є плоскими, виробленими конструктами, що не мають дійсного змісту і самі ці міфи і утворюють новий пласт сприйняття індивіда – гіперреальність [Barroso 2022].

Цей міфічний вимір вказує на стан сучасної культури в цілому де сутності втратили свою основу і перетворюються на міфологеми, на складові міфологічної системи. Концепція симуляції і симулякрів якраз є вираженням способу існування цієї міфологічної системи де через прагматичні цілі капіталістичного світу індивід впадає під вплив сурогатів, що транслуються в суспільстві і спонукають його до утворення специфічного світогляду де замість дійсного розвитку особистості на різних рівнях людини пропонують ідентифікуватись з сурогатами цінностей чи значень, який не має в реальності, водночас символи перестають мати традиційну сакральну функцію, а несуть в собі лиш лейбли яким надається цінність, яку ті не мають для індивіда.

Ще окремою важливою складовою формування у індивіда прошарку міфологічного сприйняття є культурна сфера, яка в свою чергу також представлена у вигляді комерційної індустрії. Індустрія кіно є гарним прикладом того, як викривляючі дійсність образи стають зразками, ідеалами через які індивіду транслюється уявлення про нього самого. Славою Жижек, що є дослідником сучасної культури і ідеологій стверджував, що кіно є одним з видів медіа, який не транслює індивіду чого той бажає, а саме вчить його як бажати обмежуючи тим самим безпосередній прояву ідентичності індивіду, в кіно окрім символів, які виступають у якості лейблів подають образи з чіткими і строгими ідентичностями. Масове кіно транслює образи краси, любові, способів

вираження емоцій, цінності аспекти життя людей не через призму безпосередності, а з перспективи штамп, який задля просовування продукту треба видати у вигляді самих бажаних положень речей тим самим транслуючи саме уявлення про ідентичність, як щось одномірне і статичне. Таким чином кіно з іншими формами мас медіа утворюються одномірний вимір міфологічних уявлень інструменталізуючи символи і образи які і транслую [Zizek 2013].

Джинджер Бенджамін, в своїх роботах акцентував на важливості масових комунікаційних засобів, таких як радіо і кіно чи інтернет, у формуванні сучасної культури та способу сприйняття світу. Однією з його основних ідей полягала в тому, що масова культура в своїй репродукції творів мистецтва (наприклад, через фотографію чи те саме кіно) змінює їх характер і впливає на спосіб сприйняття публікою. Він розглядав образи, що транслуються в масовій культурі через медіа, як частину великої культурної ідентичності.

Отже, з цих тез випливає, що для сучасного виміру міфів характерною є наявність інструменталізації, яка призводить до роздроблення сприйняття індивіда між його потенційним та фактичним досвідом, а також його сприйняттям, що формується через медіа, масові культурні символи і образи, що просуваються як необхідна дійсність для індивіда.

У цьому полягає радикальна відмінність між сучасними міфами і давніми. Якщо останні були створені для пояснення устрою світу і сутності людей, а також для формування об'єднання всередині групи, яка існує в одній світоглядній системі за спільними світоглядними ознаками то сучасні міфи перебувають в іншому становищі речей. Сучасна людина, з перспективи свого становища, значно більш індивідуалізована, ніж її давній предок. Її сприйняття та досвід стали виокремленими, що надає їй більше простору для суб'єктивності. Однак медіа-культура як середовище міфів все ж вимагає від суб'єкта послідовності та прихильності до міфів, які вона сама просуває.

Положення відносин між міфами і сучасними суб'єктом у такому разі є деструктив-

ною для нього самого. Суб'єкт отримує інформацію про дійсність та себе, яка відірвана від його власної особистості.

Отже, суб'єкт масової медіа-культури опиняється в умовах екзистенційної кризи ідентичності серед своїх інтересів і цінностей, які у його сприйнятті поєднанні з інтересами запропонованими сучасними йому міфами. Основна дисфункційна особливість для суб'єкту в такому форматі відносин між ним та середовищем міфу полягає тому, що, на відміну від монолітно оформлених міфів давності, сучасні міфи не здатні створити такий же спільний простір для формування особистості для функціонування в суспільстві, навпроти, вони формують відсторонене від самих себе індивідів, що існують в умовах внутрішньої кризи в питаннях формування своїх потреб та бачення [Lagerkvist 2022].

Міфи давнини, безумовно, існували не в умовах ізольованого простору. Носії різних міфологічних систем взаємодіяли між собою, обмінювалися сприйняттям реальності, і навіть елементи, які в одній міфологічній системі можуть розглядатись як великий спільний сегмент, мали різне тлумачення в інших групах одного міфологічного середовища. Звісно, міфи самі по собі не надавали індивіду дуже великої свободи для значної саморефлексії. Дане явище стало більш актуальним з формуванням інших світоглядних систем, зокрема в релігійних практиках, таких як християнство, або в філософських доктринах, які не лише пропонували сталу картину світу для людини, але і заохочували до практики інтелектуального самопізнання[Mills 2020].

Сучасні міфи мас-медіа, у порівнянні з міфами давньої Греції здебільшого не проходять такого рівня інтелектуальної обробки. У давньогрецькій міфології міфи виходили за межі лише вірувань звичайних людей та оповідачів, і ставали частиною більш раціональних систем світогляду, таких як філософія. Так, філософія Платона справді тісно пов'язана з міфами, і сам він виступав як міфотворець. В його діалогах міфи використовувалися як засіб просування філософських концепцій та ідей. Наприклад, Платон впроваджує концепцію деміурга, божественного творця світу, яка

вказує на наявність міфічних аспектів в його онтології.

Платон використовував міфи для введення образів і символів, які сприяли розумінню його філософських ідей. Його вчення про ідеї і реальність було відображено у міфі про печеру, а уявлення про душу та її маніпуляції розглядалися через міф про душу-візиря. Таким чином, Платон вплинув на міфологію свого часу та сформував образи, які продовжили існувати у філософських традиціях [Partenie 2009].

У випадку з Платоном можна спостерігати інструменталізацію міфу в контексті філософії. Він апелює своєю філософією до ціннісного виміру людського буття, а не виключно апеляцією до емоційно заряджених образів, що просуває медіа середовище. Такі відмінності у способі існування міфів, як систем світогляду, вказують на їхню динамічність і роль інструменту у формуванні світогляду. Міфи не лише відображають світ, але й активно сприяють формуванню світобачення.

В залежності від конкретного вмісту міфів вони можуть викликати значні зміни у сприйнятті індивіда, спонукати до конструктивного розвитку або, навпаки, викликати внутрішню кризу. Філософські міфи Платона, звертаються до цінностей справедливості, краси, любові, знання і мудрості. Ці міфи мають у собі екзистенціальне значення, спонукаючи людину розвиватися та звертати увагу на внутрішнє самосприйняття. Апеляція до цих аспектів спонукає індивіда до рефлексії і стали значною складовою культурного спадку людства через просування ідеї, що змушують звертатись до внутрішнього світу людини і направляти свої дії на користь зовнішньому світу.

Принцип інтроспекції Платона виникає із філософії Сократа та його принципу «пізнай себе і пізнаєш свій шлях». Підхід до пошуку істини у Сократа ґрунтувався на діалозі та трансляції власної особистості в оточуюче середовище.

Сучасна система міфів у мас-медіа стиmuлює людину виключно до споживання та поверхневого сприйняття сутності, лишаючись поза увагою активний рефлексивний процес. В цьому контексті, сприйняття інфор-

мації часто обмежується емоційним враженням, а не глибокою рефлексією. Загалом, проблема втрати зв'язку людини зі своїми сенсами та формуванням власного «Я» не є новою існувала вже в середині двадцятого століття. Інтелектуали вбачали нерівномірний розвиток особистості та труднощі в формуванні власної ідентичності. Однак із розвитком технологій ця проблема стала ще актуальнішою.

Сучасна людина опинилася в умовах епідемії самотності, яка виникла в результаті кризи цінностей та втрати навичок пошуку автентичного досвіду. Технологічний прогрес та розвиток медіа призвели до нових викликів, таких як втрата глибокого зв'язку та зосередження на поверхневому споживанні інформації. Еріх Фромм, видатний психолог і філософ, аналізував проблему самотності та відчуженості в сучасному суспільстві. У своїх трудах, зокрема в книзі «The escape from freedom», він висвітлює вплив соціокультурних та економічних факторів на психічний стан людини [Fromm 2014].

Фромм вказував на те, що в сучасному індустріальному суспільстві ізольованість та втрата особистої ідентичності можуть викликати почуття самотності та відчуженості. Він розглядав це як результат втрати індивідуальності у масовому суспільстві, де людина може відчувати себе втраченою серед безлічі анонімних індивідів. Фромм також є відомим критиком міфів про любов та якої вона має бути з перспективи штампів популярної культури. Знову таки Фромм звертає увагу на відмінності між інтересами суб'єкта і тим що йому намагаються видати за стале і дійсне. Він критикує ідею про самогубну любов, якої за версією багато популярних медіа продуктів має приймати людина, він вважає ідею жертви своїм благом задля користі іншого нерациональною і несвідомою, притаманну лише незрілим особистостям. Також він критично відносився до міфу безумовної любові, аргументуючи це тим, що ідея безумовної любові є надто ідеалізованою. Він вважав, що любов повинна ґрунтуватися на взаємному повагу та розвиненому відносини, а не на понятті абсолютної безумовності. Фромм висловлював сумніви щодо ідеї, що можна знайти ідеально-

го партнера, який повністю задовольнить всі потреби та очікування. Він більше акцентував на ідеї того, як індивіди можуть працювати над своїми власними аспектами та спільно розвиватися. Фром стверджував, що любов не може автоматично зробити людину щасливою. Він вважав, що особистий розвиток та здатність до любові є важливими складовими для досягнення істинного щастя.

Інший відомий філософ екзистенціального підходу Мартін Гайдеггер, який відомий у першу чергу своєю видатною працею «буття та час» («*Sein und Zeit*»), опублікована в 1927 році. У цій праці він розглядає поняття екзистенції та постає запитання про сенс буття людини.

Однією з головних ідей Гайдеггера є те, що екзистенція людини пов'язана з її спроможністю усвідомлювати своє власне існування і постійно ставити питання про його сенс. Людина, за Гайдеггером, існує у світі і завжди відкрита для можливостей та взаємодії з навколишнім середовищем.

Гайдеггер розглядає поняття «забуття буття» як проблему сучасності, де люди часто відволікаються від своєї справжньої екзистенції і поглиблюються в рутинні щоденні справи. Він закликає до розуміння власного існування та активного ставлення до світу. Гайдеггер висловлював занепокоєння щодо того, як сучасне суспільство забуває про сутність буття. Він критикував технократичний підхід та технічну раціональність [Mertel 2020], які, на його думку, відводять другорядну роль істинному розумінню буття. Він вважав, сучасну техніку як основну рису сучасного суспільства, яка формує наше сприйняття світу. Він вважав, що техніка перетворює все навколо на ресурси для використання, а це може призвести до втрати оригінального сенсу і значення. Також для Гайдеггера важливим є поняття автентичності, яке людина може отримати виключно зі свого унікального досвіду переживань, чому заважає масова культура своїми шаблонами. Автентичність це шлях яким індивід прямує до своєї власної ідентичності, що і є вираженням його буття самого по собі. Гайдеггер визначав ідентичність не як сталий об'єкт, а як динамічний процес, зрозуміння

якого вимагає внутрішньої саморефлексії, автентичності та розкриття істинного сенсу буття людини. Ідентичність людини не є сталим або фіксованим елементом. Вона становить собою процес, який протікає у часі і виражається через історію життя [Blattner 2023].

Також Карл Ясперс, німецький філософ, присвятив частину свого доробку дослідженню розвитку та пошуку істинної ідентичності людини. В його роботах особливу увагу приділяється поняттям «рефлексії» та «екзистенційному пошуку».

Для Ясперса істинний розвиток людини відбувається через активний внутрішній пошук і рефлексію над власним існуванням. Він наголошує на важливості вільного та автентичного вибору, взяття відповідальності за власне життя та вирішення сутнісних питань, таких як сенс, свобода та істинні цінності.

Його концепція екзистенційного пошуку передбачає, що людина повинна ставити питання щодо свого існування та активно взаємодіяти з невизначеністю та несингулярністю. Цей пошук самоідентифікації та самореалізації є важливою складовою для досягнення внутрішнього розвитку та особистісної цілісності. Особистісна цілісність в Ясперсовій філософії тісно пов'язана із самореалізацією та зусиллям індивіда виявити себе у світі та визначити власне місце в існуючих соціокультурних контекстах [Jerotic 2021].

Ці тези залишаються актуальними й в сучасному контексті, переосмислені від часів Сократа та Платона. У загальному, їх сутність залишається досить близькою. Основною метою є розвиток навичок самоактуалізації, які стають ще більш важливими у сучасному суспільстві для успішного будівництва власної особистості та ефективної комунікації.

Висновки.

Отже, в сучасному західному суспільстві відбувається специфічна динаміка в галузі міфів. Сучасні технології використовуються як засіб для створення та поширення нових міфів, що сприяє формуванню нового міфологічного виміру свідомості людини. Цей міфологічний світогляд відрізняється своєю цілісністю в наративах, проте його існування часто знаходиться у конфлікті зі світоглядом

та досвідом самого індивіда. В умовах сучасного західного суспільства індивід опиняється в дисфункціональному просторі, де роздробленість між трансльованими йому ідеями та його особистими потребами і безпосередніми бажаннями ускладнює процес особистісної самоактуалізації. Отже, суб'єкт отримує додатковий світоглядний шар, який стає додатковим тягарем для нього самого. Сучасні міфи існують у динамічній формі і схильні змінюватися з часом. Новоутворенні методи просування інформації в масових джерелах та загальний розвиток інформаційних технологій значно впливають на формування світогляду та

сприйняття масового населення. Однією з основних наслідків є збільшення доступності та швидкості отримання інформації. Це може сприяти як ширшому розповсюдженню різноманітних поглядів і точок зору, так і швидкому поширенню нових міфологем та ідеологій. Цей процес також супроводжується ризиками, такими як фільтрування інформації, створення «інформаційних бульбашок» та маніпуляції з боку засобів масової інформації. Інформаційне перенасичення та переважання можуть призвести до змін у сприйнятті реальності та формуванні нових міфологічних уявлень.

Бібліографічні посилання / References

- Barroso, P. (2022). *From reality to the hyperreality of simulation*. Retrieved January 4, 2024 from <https://www.scielo.br/j/tl/a/pdV3Qgc8Gp4y7JMtZKGzPCS/?format=html&lang=en>
- Baudrillard, J. (2008). *Simulacra and simulations*. Retrieved December 28, 2023 from https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=JTLqjkUAAAAJ&citation_for_view=JTLqjkUAAAAJ:u5HHmVD_uO8C
- Blattner, W. (2023). *Heidegger's 'Being and Time'*. Bloomsbury Publishing. Retrieved December 20, 2023 from <https://www.torrossa.com/it/resources/an/5605705>
- Fromm, E. (2014). *The escape from freedom*. Psychology Press. Retrieved December 25, 2023 from https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=JTLqjkUAAAAJ&citation_for_view=JTLqjkUAAAAJ:u5HHmVD_uO8C
- Fromm, E. (2016). *The Art of Loving*. Thorsons.
- Hendy, Andrew Von. (2002). *The Modern Construction of Myth*. Indiana University Press.
- Jerotic, S. (2021). *Prejudices in the psychopathologist: Karl Jaspers' heritage*. Retrieved January 5, 2024 from <https://link.springer.com/article/10.1007/s00406-020-01230-y>
- Kittelson, Mary Lynn. (1998). *The Soul of Popular Culture: Looking at Contemporary Heroes, Myths, and Monsters*. Retrieved January 3, 2024 from https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=q-R_Zk5hFgkC&oi=fnd&pg=PR4&dq=pop+culture+myths+&ots=lcV06wFNOc&sig=70uuRgajPtHp-zlNBa7a4_Jypdc&redir_esc=y#v=onepage&q=pop%20culture%20myths&f=false
- Lagerkvist, A. (2022). *Existential Media: A Media Theory of the Limit Situation*. Oxford University Press. Retrieved December 12, 2023 from https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=1ZVsEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=modern+mass+media+as+a+aspect+of+existential+crisis&ots=HPzDtDr5n9&sig=Pxx2q2lRnim4FzPt4b_WR59Fo4A&redir_esc=y#v=onepage&q=modern%20mass%20media%20as%20a%20aspect%20of%20existential%20crisis&f=false
- Mertel, KCM. (2020). *Heidegger, Technology and Education*. Retrieved January 2, 2024 from <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1467-9752.12419>
- Mills, J. (2020). *The Essence of Myth*. Retrieved December 29, 2023 from <https://link.springer.com/article/10.1007/s40961-020-00198-3>
- Monro, D.H. (1950). *The Concept of myth*. Retrieved December 23, 2023 from <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1111/j.1467-954X.1950.tb02465.x>
- Partenie, C. (2009). *Plato's myths*. *Stanford encyclopedia of philosophy*. Retrieved December 23, 2023 from <https://plato.stanford.edu/entries/plato-myths/>
- Žižek, Slavoj. (2007). *Enjoy Your Symptom! Jacques Lacan in Hollywood and Out*. Routledge.